

Rasspecifik avelsstrategi för **SKYETERRIER**

SVENSKA TERRIERKLUBBEN

RAS för Skyeterrier fastställt av SKK 2008-04-02

Reviderat i maj 2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

RASSPECIFIK AVELSSTRATEGI FÖR SKYETERRIER	3
HISTORIK OCH BAKGRUND	3
POPULATION OCH AVELSSTRUKTUR	
Nulägesbeskrivning	5
Antal registreringar	6
Inavelsökning	8
Målsättning för population och avelsstruktur	9
Strategier för population och avelsstruktur	10
HÄLSA	
Nulägesbeskrivning	10
Målsättning för hälsan	11
Strategier för hälsan	11
MENTALITET	
Nulägesbeskrivning	12
Målsättning för mentalitet	12
Strategier för mentalitet	12
EXTERIÖR	
Nulägesbeskrivning	13
Målsättning för exteriör	13
Strategier för exteriör	13
FÖRANKRING	14
KÄLLHÄNVISNING	14
BILAGA - UTLÅTANDE	15

RASSEPECIFIK AVELSSTRATEGI FÖR SKYETERRIER

Giltighetstid i 5 år

På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje ras skall finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Uppdraget att utforma dessa lades på specialklubbarna som i sin tur delegerar ut arbetet på rasklubbarna.

Samordningsansvaret kvarstår hos specialklubben, Svenska Terrierklubben, då Svenska Skyeterrierklubben lades ner under 2018.

Den rasspecifika avelsstrategin skall ses i ett längre perspektiv och aktualiseras och utvecklas vid behov.

RAS är tänkt att vara ett hjälpmedel för uppfödarna att nå målsättning vid avelsarbetet.

Raspolicy

Policyn hålls levande och aktuell i samband med uppdatering av RAS.

Rasen är klassad av Engelska kennelklubben som utrotningshotad, vilket man bör ha i åtanke när man formulerar mål.

I Sverige ingår skyeterriern i Svenska Terrierklubbens Arbetsgrupp för numerärt små terrierras, NSTR.

Granskarens utlåtande

Den första versionen av RAS är från 2008 och granskad av Elisabeth Rhodin på uppdrag av Svenska Kennelklubbens Avelskommitté. Hennes utlåtande finns i bilaga 1.

Denna version är den första revideringen som gjorts för skyeterrier sedan det ursprungliga RAS 2008. Därav har statistik tagits med från 2013, då den första revideringen skulle vara gjord.

HISTORIK OCH BAKGRUND

Skyeterriern är en av de äldsta raserna i terriergruppen och ursprunget kan härledas så långt bak i tiden som till 1500-talet. Att med säkerhet sätta fingret exakt på den punkt där hela historien började låter sig dock inte göras, eftersom all information inte finns dokumenterad i ark utan har passerat muntligt genom generationer.

Skyeterriern är ursprungligen en terrier med uppgift att vara en effektiv skadedjursutrotande hund. Skyeterriern har sin bakgrund i de lokala så kallade highland terriers, som förekom såväl på det skotska fastlandet som på Hebriderna. En av dessa varianter utvecklades på ön Skye (Isle of Skye) och kom att få ett ganska speciellt utseende, framförallt gällande päls och kroppsform.

Under 1800-talet slog skyeterrieruppfödarna in på den väg som gett oss dagens vackra, särpräglade terrier. Hundarna avlades större med bredare front och huvud och med extremt lång kropp och fotsida päls. Därigenom blev de olämpliga som gryhundar, vilket hade varit rasens ursprungliga uppgift tillsammans med skadedjursbekämpningen.

Från 1870-talet började man att skilja på olika "skotska terrier", alla som var kortbenta och långraggiga kallades nämligen för "skotsk terrier" på de tidiga brittiska utställningarna. Man började emellertid etablera vattentäta skott mellan de olika skotska varianterna. Självfallet följdes denna strävan av att flera rastypers anhängare reste krav på att "deras" ras var den enda "riktiga" skotska terriern. Engelska kennelklubben tog initiativet till en slutlig lösning av namnfrågan genom att besluta att den västskotska varianten skulle heta skyeterrier.

En av rasens mest berömda hundar var Greyfriars Bobby som cirka 1858 troget vaktade sin husses grav på Greyfriars kyrkogård i Edinburgh ända till sin död. Bobby begravdes i ohelgad jord på kyrkogården och hans trofasthet har erkänts med en staty och minnesplakett. Under senare delen av 1800-talet blev rasen populär i England, främst för att drottning Victoria ägde en skyeterrier.

I Sverige har skyeterriern funnits sedan i början av 1890-talet då Johan Kärrberg importerade de första hundarna från Skottland och Danmark. Troligen har det funnits enstaka exemplar av rasen före Svenska Kennelklubbens start 1889. Ingen av hundarna fick någon fortsättning och linjen dog ut.

En uppfödare importerade sina avelsdjur från England vid 1910-talet. På 1920-talet kom det fler hundar från England och registreringarna ökade, urvalet blev större och större. Under 1930- och 40-talen var rasen ganska stor och flera uppfödare strömmade till. Dessvärre försämrades temperamentet, varför registreringarna dalade igen. Under hela 1950- och 60-talet registrerades endast ett tiotal per år.

Under 1970-talet tillkom en ny uppfödare i Finland som importerade en mängd utmärkta hundar. Nya uppfödare strömmade till och rasklubben i Sverige startade. Under cirka tio år ökade både rasens registreringar och medlemsantal. Standarden på rasen blev synnerligen bra.

Mer information om skyeterrierns historia finns att läsa i Svenska Terrierklubbens Jubileumsskrift 1903-2003. Jubileumsskriften finns tillgänglig i biblioteket hos Svenska Kennelklubben.

Rasklubbens historik

The Skyeterrier Club of Scandinavia bildades under 1970-talet och gav ut en tidning ett antal gånger per år av god klass. Det fanns flera ambitiösa uppfödare, vilket visade sig resultatmässigt och som hade en god inverkan på klubben. Man hade till och med några egna Open Shows med hyfsade anmälningssiffror. Klubbarbetet föll så småningom på att flera slutade med sin uppfödning och stannade då heller inte kvar i klubbarbetet.

Under slutet av 1980-talet och en bit in på 1990-talet hade klubben, nu vid namn Svenska Skyeterrierklubben, en nytändning och som gav ut tidningen Skye-Nytt. Klubben var då mindre och saknade 1970-talets breda engagemang.

Under 2007 blev Svenska Skyeterrierklubben aktiv igen med nya uppfödare och aktiviteter för skyeterrierägare. Verksamheten var positiv ett antal år, men dalade igen och under 2018 lades Svenska Skyeterrierklubben ner och rasansvaret ligger nu på Svenska Terrierklubben.

POPULATION OCH AVELSSTRUKTUR

Nulägesbeskrivning

I ursprungslandet England räknas numera skyeterriern in bland de utrotningshotade raserna. I Sverige hör skyeterriern till Svenska Terrierklubben och Arbetsgruppen för numerärt små terrierras, NSTR.

I Sverige har registreringsstatistiken varierat, men alltid legat väldigt lågt i förhållande till andra terrierras. Rasen har en mycket snäv avelsbas och ett mycket lågt antal registrerade valpar. För att skyeterriern i Sverige ska vinna mark, behövs det nya uppfödare av rasen. Hundar från olika linjer bör användas i aveln och avelsdjur bör väljas med stor omsorg. Elisabeth Rhodins rekommendation från RAS 2008, bör beakta, även om de senaste årens kullar haft en låg inavelsgrad. Detta bör man sträva efter även framöver.

Då rasens överlevnad till stor del är beroende av import och uppfödare som finns utomlands, kan en rekommendation till uppfödare vara att tänka på att importera avelsdjur med lågt släktskap med de svenska hundarna. Att undvika tidigare gjorda kombinationer, kraftig inavel och att använda avelsdjur ur så många familjer som möjligt. Det är dock viktigt att inte "stirra sig blind" på att få ner inavelsökningen, utan ta hänsyn till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt.

REGISTRERINGAR UNDER ÅREN 2013 – 2018

Källa: SKK Avelsdata

Av tabellen "registreringssiffror" ser man att det under 2017 importerades 7 skyeterriers. Importen av hundar har varit relativt stor, i jämförelse med antalet registrerade valpar. Flera importer kommer från de nordiska länderna.

Under 2013 – 2018 har sju kullar med valpar registrerats. Tre tikar har fått två kullar vardera och en tik en kull valpar. Till tikarna har använts fem olika hanar.

Under 2016 föddes ingen kull med skyeterriervalpar.

Aktiva uppfödare

Sedan 2013 finns det endast en aktiv uppfödare registrerad i Svenska Kennelklubben, som haft kullar under de aktuella åren, med undantag av 2016. Dessutom tillkom en kull från en uppfödare av annan ras under 2018.

Importerade hundar

Antalet importerade hundar har alltid varit förhållandevis frekvent genom åren. Ett par importer om året är vanligt. Importerna kommer i huvudsak från Finland, där det också föds flest valpar, och med en större genetisk bredd än i Sverige. Även från Österrike och Vitryssland har det importerats skyeterriers som använts i avel. Rasen ser ungefär likadan ut världen över, men Storbritannien är mer uppmärksam på att hålla en korrekt storlek, än vad som är fallet i till exempel i Norden, där helhetsperspektivet är mer i fokus vid bedömning. Dock är storleken inte oväsentlig. Om skyeterriern blir alltför stor kan den tappa i korrekt rastyp.

I tabellen "registreringssiffror" ser man att det under 2017 importerades 7 skyeterriers. Flera importer kommer från de nordiska länderna. Hittills har en hanhund från USA använts (3 gånger) samt en tik och en hane från Vitryssland. Av tidigare importer har två tikar, en Österrikisk och en Engelsk haft kullar under åren 2013-2017.

Samarbete med utländska uppfödare

Det har exporterats hundar från Sverige till såväl England som USA och de övriga nordiska länderna med gott resultat. Samarbetspartners har varierat beroende på vilka blodslinjer man känt behov av att komplettera sina egna med. Importer finns i dagsläget främst från Finland.

Hundar använda i avel

Under 2007 – 2018 har 14 kullar med valpar registrerats, med undantag 2016, då ingen kull registrerades. (Under 2018 registrerades två kullar valpar, varav en kull inte visas i statistiken).

2007	2009	2010	2011	2013	2014	2015	2017	2018
2	2	1	2	1	1	2	1	1
<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

*Tabellen ska läsas enligt följande:
År, totalt antal kullar, använda tikar respektive hanar*

Genomsnittlig kullstorlek

2013	2014	2015	2017	2018
7,0	2,0	6,5	8,0	8,0
1	1	2	1	2

Tabellen ska läsas så här:

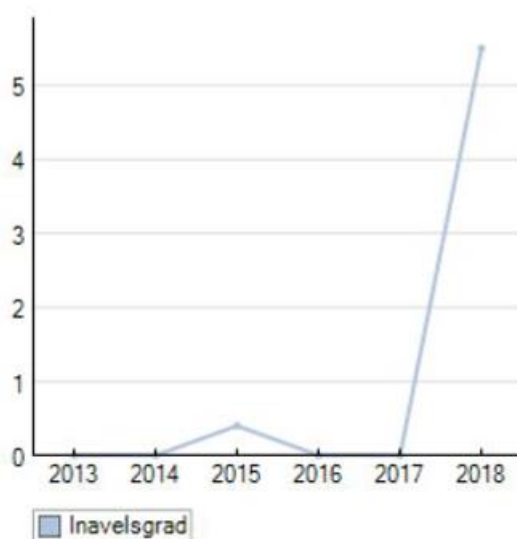
År, kullstorlek genomsnitt, antal kullar

Inavelsökningen i rasen årsvis beräknad på fem generationer

Visa fr.o.m.: t.o.m.: Typ:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inavelsgrad	0 %	0 %	0,4 %	-	0 %	5,5 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Med tanke på att den rekommenderade övre gränsen från Svenska Kennelklubben för inavelsökning är 6,25 procent, motsvarande kusinparning, ligger skyeterriern under önskvärd nivå. De senaste åren har inavelstrenden minskat till en mycket lägre nivå, nästan noll procent. Det är ett gott resultat med en så snäv avelsbas. Nämnas bör dock att under 2018 föddes två kullar skyeterriervalpar med en inavelgrad på 0,4 procent respektive 9,3 procent. Det gör en inavelgrad i snitt om 5,5 procent.

Det är dock viktigt att tänka på att inavelsberäkningar kan vara något osäkra när ett stort antal importörer finns i rasen och risk för underskattning föreligger.

Rasen är förskonad från matadoravelsproblematiken, och uppfödarna har varit uppmärksamma på att inte låta till exempel en hane helt dominera aveln. Dock är det mycket lättare hänt i en sådan här liten ras, att en hane, som lämnar en god avkomma, även får barnbarn som går i avel och som på det sättet får en viss önskad dominans.

Visa fr.o.m.: 2013 ▼ t.o.m.: 2018 ▼ Typ: fördelning parningar ▼

Fördelning parningar i %	Kullar födda				
	2013	2014	2015	2017	2018
Upp t.o.m. 6,25%	1	1	2	1	1
6,26% - 12,49%	0	0	0	0	1
12,5% - 24,99%	0	0	0	0	0
25% -	0	0	0	0	0

[diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#)

Målsättning för population och avelsstruktur

- Hålla inavelsökningen på en fortsatt låg nivå, under 6,25 procent, men helst lägre. En inavelsökning runt 4 procent kan anses vara relevant.
- Vid importörer tänka på låg grad av släktskap med befintliga hundar.
- Använda avelsdjur ur så många familjer som möjligt, men ta hänsyn till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt.
- Att arbeta för att rasen får mer uppmärksamhet. Det är viktigt att arbeta för att sprida kunskap om rasens förvandling till en trevlig, trogen familjehund och genom detta attrahera fler potentiella ägare. För att rasens framtid ska säkras behövs nya valpköpare och uppfödare.

Strategi för population och avelsstruktur

- För att bredda avelsbasen kan möjligheten av dubbelparning undersökas med Svenska Kennelklubben, före parning. Det vill säga använda två hanhundar till en och samma tik.
- Upprätta en kontaktlista för de uppfödare som finns inom rasen i Sverige och arbeta för stor lyhörddhet för att dela kunskap med varandra, då rasen saknar egen rasklubb. Det kan gälla frågor som hälsa, avelsstruktur och mentalitet.
- Delta på hundmässor med visningshundar genom Svenska Terrierklubbens kommitté, NSTR.
- I generella avelsfrågor ha kontakt med Svenska Terrierklubben och andra som kan tillföra kompetens, där den behövs.
- Göra årliga uppföljningar av population och avelsstruktur och rapportera resultatet till Svenska Terrierklubben.

HÄLSA

Nulägesbeskrivning

Trots en mycket snäv avelsbas har rasen haft få hälsoproblem. Skyeterriern är en frisk och sund hund i allmänhet. Skyeterriern är inte ansluten till något hälsoprogram. Tikar har extremt lätt att valpa och har mycket god fertilitet, enligt nu verksamma uppfödare.

Puppy Limp

Frambenshältor förekommer i ung ålder, så kallad Puppy Limp, främst hos individer som överbelastar frambenen. Det rekommenderas generellt av både de Engelska- och Finska Skyeterrierklubbarna, att skyevalpar blir burna nedför trappor och att de inte motioneras i någon större utsträckning före ett års ålder.

Det kan förekomma krokiga framben och lösa armbågar. Uppfödarna bör därför ägna särskild uppmärksamhet på frambenen vid avel. Skyeterrierns framben ska vara så raka som möjligt och det är viktigt att armbågsplaceringen är korrekt mot kroppen samt att framtassarna är riktade framåt.

Det finns statistik från Finska Skyeterrierklubben om frambensröntgen och klassning. Flera av resultaten kommer från svenska hundar i avel.

Rekommendationen idag är att kontrollera hundarnas armbågsstatus före parning. En anvisning hur röntgenbilder ska tas för att kontrollera armbågarna har tagits fram av Finska Skyeterrierklubben.

Övrig hälsa

Det förekommer enstaka hälsoavvikelser som till exempel allergier, cancer och epilepsi. Vissa individer, dock sällsynta, har uppvisat lever/njurproblem. Hur frekventa de olika avvikelserna är, finns i en enkät från Finska Skyeterrierklubben. Antalet skyeterrier i Sverige är för närvarande för lågt för en undersökning och rasen saknar i dagsläget rasklubb.

Ultraljud-diagnostik för renal dysplasi finns, men är osäkert. DNA-test kan bli en möjlighet för diagnos.

DNA-test för skyeterrierhepatit är på väg att utvecklas i England. Än så länge är det endast genom biopsi som en säker diagnos kan ges.

Försäkringsklass

Skyeterriern är klassad i riskgrupp 3 på en 9-gradig skala hos försäkringsbolaget Agria. Som nummer 5 på en 10-gradig skala hos IF samt som nummer 3 på en 6-gradig skala hos Sveland.

Målsättning för hälsan

- Att behålla rasen lika frisk som i dag.
- Försöka kartlägga rasens hälsoavvikelser genom att dela kunskap uppfödare emellan och ta del av hälsoreultat från Engelska- och Finska Skyeterrierklubbarna.
- Se upp med frambenshältor.
- Bibehålla tikarnas goda fruktsamhet och enkla valpningar.

Strategi för hälsan

- Att alla entusiaster i rasen uppmuntras till öppenhet och delar med sig av eventuella defekter och hälsoproblem som eventuellt dyker upp.
- Undvika att para individer med frambenshältor och ägna uppmärksamhet på frambenen vid avel. Rekommendationen idag är att kontrollera hundarnas armbågsstatus före parning.
- Tikar bör ej paras före två års ålder.

MENTALITET

Nulägesbeskrivning

Skyeterriern är en enmanshund som älskar sin familj. Trots sin elegans är den robust och tackar aldrig nej till en långpromenad och annan trevlig samvaro med sin familj. Den kan vara reserverad mot främlingar, men får aldrig vara aggressiv.

Temperamentet har varierat under åren, och det har alltid funnits hundar som haft god mentalitet. Rasens temperament och lynne har påtagligt förbättrats, då uppfödare i sin avel valt att använda hundar med god mentalitet. Alla uppfödare vill ha hanterbara hundar och som fungerar bra i samhället, utan att man för den skull förlorar rasens särdrag.

Under åren 2010-2018 har det fötts 60 skyeterriervalpar i Sverige. Ingen av dessa är BPH-testade. BPH är ett bra verktyg för att utvärdera skyeterrierns temperament.

Målsättning för mentalitet

- Fortsätta att jobba för att ostadig mentalitet försvinner ur rasen. Rasen är reserverad mot främlingar, men aldrig aggressiv. Detta är ett speciellt karaktärsdrag hos skyeterriern som man vill slå vakt om.
- Fram till nästa revidering bör åtminstone en skyeterrier per år BPH-testas.

Strategi för mentalitet

- Att endast använda hundar i avel utan överdrivna rädsloreaktioner eller aggressivt beteende.
- Uppmuntra uppfödare till att genomföra BPH-tester, åtminstone på sina avelsdjur.

EXTERIÖR

Nulägesbeskrivning

Det karakteristiska utseendet, lång, låg med plan rygg, prick- eller droppörad med långa öronbehäng, har fascinerat rasens beundrarskara i alla tider.

Kvalitén på skyeterrier är hög. Den har en funktionell exteriör som inte vållar några problem i vardagen. Pälsvården är inte så besvärlig som många tror. Detta är också ett resultat av avelsarbetet, genom att hundar med bra pälsstruktur har använts som underlättar skötseln.

Skyeterriern är i dag större och kraftigare än sina anfäder. Viktigt är dock att den håller en storlek som gör det möjligt för den att kunna utföra sina ursprungliga uppgifter. En strävan till en mindre hund är många uppfödarens önskan.

Rasen ska röra sig utan synbar ansträngning. Den ska ha kraftigt fram- och bakparti, kraftig kropp och starka käkar.

Skyeterrierns framben skall vara så raka som möjligt. Dock ej "terrierraka", vilket då jämföras med till exempel foxterrier. Det är viktigt att armbågsplaceringen är korrekt, mot kroppen, och att framtassarna är riktade framåt. Särskild uppmärksamhet skall därför ägnas frambenen och rörelserna som skall vara sunda och utan tendens till hälta, även om skyeterrier sedan 2014 inte längre är observandum för detta i SRD*.

**SRD, Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar rörande exteriöra överdrifter hos rashundar.*

Målsättning för exteriör

- Att bibehålla skyeterrierns höga raskvalitet.
- Att minska problemen med frambenshältor.
- Försöka minska storleken på hundarna.

Strategi för exteriör

- Rasens höga exteriöra kvalitet ska beaktas, men hänsyn måste tas till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt.
- Uppmuntra uppfödarna att före parning undersöka vilka hundar som drabbas av frambenshältor när det gäller deras exteriör och härstamning.
- Tydliggör uppfödarens roll gentemot sina valpköpare att informera om den rätta kosten, motionen och skötseln av rasen.

FÖRANKRING

Dokumentet är framtagit på uppdrag av Svenska Kennelklubben genom Svenska Terrierklubben. Dokumentet är reviderat i maj 2019.

Som underlag för beräkningar har SKKs avelsdatas använts.

RAS har förankrats genom dialog med uppfödare av rasen och i samarbete med Svenska Terrierklubbens avelsråd och Avelskommitté. Exteriördomare Jan-Erik Ek har granskat dokumentet i augusti 2019 och inkommit med synpunkter som beaktats.

RAS för Skyeterrier har granskats och godkänts av Svenska Terrierklubbens Avelskommitté.

Uppsala den 31 augusti 2019

Jana Pickova, uppfödare av skyeterrier

Lena Lidsell, avelsråd i Svenska Terrierklubben

KÄLLHÄNVISNINGAR

Engelska Skyeterrierklubben - <http://www.skyeterrierclub.org.uk>

Finska Skyeterrierklubben - <http://www.kolumbus.fi/skye/health.htm>

BILAGA 1

Elisabet Rhodins utlåtande av RAS 2008

Bilaga 1

Utlåtande över RAS för Skyeterrier – RAS 2008

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat Skyeterrierklubbens förslag till RAS. Arbetet är väl genomfört med riktiga prioriteringar. Nedanstående kommentarer kan tjäna som vägledning i det fortsatta arbetet.

Man har konstaterat att rasens höga inavelsgrad är ett stort problem. Inavelsberäkningar kan vara osäkra när en stor andel importörer finns i stammen och risk för underskattning föreligger. En rekommendation till uppfödarna kan vara att avvända sig av så obesläktade importörer som möjligt. Ett allvarligt problem som gör rasen sårbar genom minskad genetisk variation är den stora andelen nära släktskapsparningar.

Under åren 2000-2007 är endast 25% av parningarna under 6,25% inavelsgrad. För att skaffa sig säkrare underlag om rasens hälsa kan försäkringsbolagen bidra med uppgifter. Djurägarenkäter är också ett utmärkt sätt att skaffa sig vetskap om situationen. Även frågor om rasens mentalitet kan besvaras i enkätform. Kostnaderna för en enkät borde vara överkomliga med tanke på det lilla antalet hundar som registreras.

Rasens problem med frambenshältor verkar vara ett känt faktum och då kanske man skulle nå bättre resultat om man rekommenderade att bägge föräldradsdjuren skall vara friska och inte ha haltat under uppväxten. Jfr SKK:s grundregler. Har man säkert underlag för uppfattningen att hältorna främst beror på utfodring och motion under uppväxten eftersom man har rekommendationer angående detta till valpköpare i sin strategi.

Lycka till i ert fortsatta RAS-arbete!

Elisabeth Rhodin

